

توسعه مدلی برای اندازه گیری سطح بلوغ فرآیند قیمت گذاری فناوری در سازمانهای مولد دانش

محمدعلی شفیعا^۱، سیدمحمد سیدحسینی^۲، آرنوش شاکری^{۳*}

هیات علمی دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه علم و صنعت ایران، *omidshafia@iust.ac.ir*

هیات علمی دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه علم و صنعت ایران، *seyedhoseini@iust.ac.ir*

دانشجوی دکترای مهندسی صنایع، دانشگاه علم و صنعت ایران، *shakeri@iust.ac.ir*

چکیده

قیمت گذاری یکی از ارکان اصلی تجارت انواع محصولات، اعم از کالا و خدمات، در دنیاست. بسیاری از تئوریهای بازاریابی، قیمت را بعنوان یکی از چهار جزء اصلی بازاریابی محصول -در کنار محصول، بازار فروش و پیشبرد فروش- به حساب آورده اند. در عین حال در بسیاری از مواقع فرآیند قیمت گذاری به دلایل مختلف بصورت مطلوبی انجام نمی گیرد و این به راحتی باعث شکست تجاری یا حداقل ایجاد فرصتهای از دست رفته خواهد شد. می توان اکثر تئوریهای قیمت گذاری را در سه دسته روشهای هزینه محور، روشهای بازار محور و روشهای درآمد محور تقسیم بندی کرد. در عین حال فرآیند قیمت گذاری -بعنوان بخشی از فرآیند کلی تر تجاری سازی فناوری- در هر یک از روشهای فوق الذکر دارای ویژگیهای مختلفی است که تغییر آنها باعث افزایش یا افت کیفیت تعیین قیمت برای فناوری خواهد شد. لذا می توان سطوح کیفی مختلفی را برای فرآیند قیمت گذاری در نظر گرفت که اصطلاحاً "سطوح بلوغ قیمت گذاری" نامیده شده اند. در این مقاله، با معرفی ویژگیهای هر یک از سطوح بلوغ قیمت گذاری، مدلی برای تعیین سطح فرآیند اجرا شده برای قیمت گذاری یک فناوری ارائه و اعتبارسنجی شده است.

واژه‌های کلیدی: تجاری سازی، قیمت گذاری، فناوری، سطح بلوغ، مدل ارزیابی.

۱- مقدمه

فناوری از نظر اقتصادی دارای اهمیت فراوانی است، زیرا اقتصاددانان در محاسبات خویش نشان می دهند که حدود ۵۰ درصد رشد اقتصادی کشورهای توسعه یافته به لحاظ فناوری است [۱]. فناوری بعنوان نیروی محرک تولید و راهکار اصلی خلق ثروت برای جوامع مختلف شناخته شده است [۲]. در دنیای کنونی، شرایط رشد نامتوازن^۴ و نامتعادل علمی و فناورانه، زمینه را برای داد و ستد فناوری در اشکال مختلف فراهم آورده است.

۱- دکترای مدیریت فناوری، استاد دانشکده مهندسی صنایع دانشگاه علم و صنعت ایران.

۲- دکترای مدیریت تولید، استاد دانشکده مهندسی صنایع دانشگاه علم و صنعت ایران.

۳ و ۴- نویسنده مسوول، دانشجوی دکترای مهندسی صنایع دانشگاه علم و صنعت ایران.

⁴ Unbalanced Growth